

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

מספר בקשה: 2

בפני כבוד השופטת הדס עובדיה

מבקשת (המשיבה בבקשת האישור) קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)
באמצעות ב"כ עוה"ד אורי שנער ואנה שיוביץ

נגד

משיבים (המבקשים בבקשת האישור) ת.1 ל (קטינה) – באמצעות הוריה האפוטרופוסים
א.2 ל
ד.3 ל
באמצעות ב"כ עוה"ד חן בכר וחגי פלטין

פסק דין הכרעה בבקשה לסילוק על הסף

1. לפני בקשה לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה על ידי המבקשים
2 כנגד המשיבה (להלן: "בקשת האישור").

3

4 הצדדים

2. המשיבה (אכנה להלן את הצדדים כמבקשת/ים, וכמשיבה, על פי כינויים בבקשת האישור)
היא מוסד ללא כוונת רווח וחברה לתועלת הציבור, אשר זכתה במכרז משרד החינוך למתן
שירותי חינוך לילדים הזכאים לשירותי חינוך חינם על פי חוק חינוך חובה, התש"ט-1949,
הניתנים על ידי משרד החינוך לילדים חולים בביתם, מכוח חוק חינוך חינם לילדים חולים,
התשס"א-2001 (להלן: "השירותים"). השירות הניתן על ידי המשיבה במסגרת הפרויקט
המכונה "שלבנים" הכולל גם מערכת למידה מקוונת.

המבקשת 1 היא נערה כבת חמש עשרה, הזכאית לשירותי חינוך חינם לילדים חולים בביתם
והמבקשים 2 ו- 3 הם הוריה. המבקשת מקבלת את השירותים מהמשיבה שהתקשרה
בעקבות זכייתה במכרז בחוזה עם משרד החינוך, המשלם למשיבה את התמורה בגין
השירותים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

בקשת האישור בתמצית

3. עניינה של בקשת האישור בטענת המבקשים כי המשיבה הפרה את פרטיותם של הילדים המקבלים ממנה שירותי חינוך בבית ושל מוריהם המועסקים על ידי המשיבה, בשני אירועים נפרדים שהתרחשו בשנת 2015, בהם דלפו פרטים ממאגר מידע המנוהל על ידי המשיבה לצורך הפעלת מערכת למידה מקוונת הניתנת על ידה כחלק מהשירותים. תחילה ניתן היה לצפות במידע החסוי באתר המשיבה ואף לאחר השבתת אתר המשיבה עקב דליפת המידע, ניתן היה לצפות במידע החסוי בדפי החיפוש בגוגל.

4. בבקשת האישור נטען כי במחדליה גרמה המשיבה לפגיעה בפרטיותם של התלמידים והמורים והפרה את חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות") ואף את חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות"), הקובע בסעיף 6 (א) 1 שבפרק ג' בו כי מימוש זכויות ומתן שירותים לאדם עם מוגבלות ייעשו תוך הקפדה על כבוד האדם וחירותו ועל פרטיותו. המשיבה הפרה חובה חקוקה, הפרה את החוזה בו התקשרה עם משרד החינוך, התרשלה, ואף התעשרה שלא כדין בכך שחסכה בעלויות בתחום אבטחת המידע.

5. הקבוצה שמבוקש לייצג הוגדרה בבקשה האישור כך: "כל התלמידים אשר מקבלים שירותי חינוך מהמשיבה וכל המורים המספקים שירותים אלו מטעם המשיבה, אשר מידע אישי בעניינם דלף ממאגרי המידע של המשיבה".

6. הסעדים המבוקשים בבקשת האישור הם חיוב המשיבה בתשלום פיצוי למבקשת ולכל אחד מחברי הקבוצה בסך 50,000 ₪ לפי סעיף 29א(ב)(1) לחוק הגנת הפרטיות וסעיף 19 נא(ב) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות; חיוב המשיבה לקיים את הוראות החוזה בו התקשרה עם משרד הבריאות בעניין שמירה על הסודיות ואבטחת המידע, או חיובה לבצע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 66597-07-17 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

כל פעולה לטובת הקבוצה כפי שימצא בית המשפט לנכון ; וכן פסיקת גמול למבקשים ושכ"ט
לב"כ.

הבקשה לסילוק בקשת האישור על הסף והנטען בה בתמצית

7. בטרם הוגשה תשובת המשיבה לבקשת האישור הוגשה הבקשה שלפני לסילוקה על הסף של
הבקשה לאישור, ואלה עיקר נימוקיה :
עניינה של התובענה חורג מהעניינים המפורטים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות,
התשס"ו-2006 (להלן : "החוק" או "חוק תובענות ייצוגיות"), שכן בניגוד לנטען על ידי
המבקשים אין בין הצדדים יחסי "עוסק – לקוח" ובהתאמה לא מתקיימים תנאי פרט 1
לתוספת השנייה לחוק החל רק על מערכת יחסית עסקית – צרכנית.
גם פרט 9 (1) לא חל בנסיבות העניין, באשר הוראותיו מפנות לעילה לפי סעיפים מסוימים
בלבד בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שאינם הסעיפים עליהם מתבססת בקשת
האישור. תלמידי חינוך חובה חינם אינם "לקוחות" של "עוסק". מדובר בשירות ציבורי -
שלטוני מובהק ואין מדובר בהיבט העסקי – מסחרי של הפעילות. בנוסף, הסעד המתבקש
בתובענה הוא פיצוי סטטוטורי על פי חוק הגנת הפרטיות וחוק שוויון זכויות לאנשים עם
מוגבלות שלא ניתן לפסוק בתובענה ייצוגית לפי סעיף 20 (ה) לחוק.
תביעת המבקשת התיישנה ובנוסף אין לה עילת תביעה אישית בגין הנטען ביחס לעובדי
המשיבה-המורים, שאף עמם אין למשיבה יחסי צרכן – עוסק והם אינם טוענים כי הופלו
כבעלי מוגבלות, ואין בעניינם כל עילה הנכללת בפרטי התוספת השנייה. ממילא לו אף היו
העובדים זכאים לתבוע את המשיבה ולהיכלל בקבוצה, לא היה בית משפט זה מוסמך לדון
בתביעתם אלא בית הדין לעבודה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

תשובת המבקשים לבקשה לסילוק על הסף בתמצית

8. המבקשים טוענים כי אין מקום לנקיטת צעד מרחיק לכת בדבר סילוק על הסף של בקשת האישור, משעל פי ההלכה בית המשפט ינקוט בו רק במקרים נדירים. אף לגוף העניין אין עילה לסילוק על הסף של התובענה שכן המשיבה היא "עוסק" לפי הגדרת סעיף 1 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**") שאליו מפנה חוק תובענות ייצוגיות, בהיותה "מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן". גם גופים ציבוריים וגופים דו-מהותיים כגון קופות חולים, רכבת ישראל, ומנהל מקרקעי ישראל הם בבחינת "עוסק" לצורך התוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, וביתר שאת המשיבה, שהשתתפה במכרז משרד החינוך למתן שירותי חינוך בתשלום, ואין זה משנה אם היא פועלת למטרת רווח או שלא למטרת רווח.

9. למבקשת עילת תביעה גם מכוח חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ולפי פרט 9(1) לתוספת השנייה לחוק, הקובע כי תביעה בעילה לפי פרקים ד', ה' או ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, כלולה בגדר העניינים שבהם ניתן להגיש תובענה ייצוגית. סעיפים 19ב ו 19ג שבפרק ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובעים את העקרונות שאין להפלות אדם עם מוגבלות ואין לפגוע בזכותו לנגישות; הגדרת "נגישות" בסעיף 19 א לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כוללת גם שימוש והנאה משירות, קבלת מידע בקשר לשירות, השתתפות בתכניות ופעילויות; וסעיף 6(א)1 בפרק ג' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובע כי במימוש זכויות ומתן זכויות לאדם עם מוגבלות יש להקפיד על כבודו, חירותו ופרטיותו. מכל האמור לעיל עולה כי המושג "נגישות" הוא בעל מובן רחב הכולל גם הגנה על הפרטיות.

10. אין מקום לדון בשאלת הסעדים הנתבעים בשלב ראשוני זה, וממילא המבקשת זכאית לפיצוי סטטוטורי בגין הפרת הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות על ידי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

המשיבה, שבגינם ניתן לתבוע פיצוי סטטוטורי על פי חוק תובענות ייצוגיות, ובכלל זה הפרת החובה לקיים את החוק תוך שמירה על כבודו ופרטיותו של אדם עם מוגבלות. המשיבה טוענת כי טיעון המבקשים בהקשר זה חורג מבקשת האישור וכי מדובר בהרחבת חזית אסורה, ומכל מקום מדובר בעקרונות כלליים והוראות שאינן רלוונטיות לבקשת האישור. המבקשים טוענים בנוסף כי התביעה לא התיישנה, לא לפי תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק הגנת הפרטיות ואף לא על פי כל דין אחר, ומרוץ ההתיישנות כלל לא החל ביחס לכל הקטינים בקבוצה שטרם מלאו להם 18 שנים. גם ביחס לסמכות העניינית לדון בתביעת העובדים אין בטענת המשיבה ממש, באשר משלא הוענקה סמכות ספציפית בחוק הגנת הפרטיות לבית הדין לעבודה, בית המשפט האזרחי הוא בעל הסמכות העניינית לדון בעניין. נכון יהיה לדון גם בתובענת המורים ולא לגרום לפיצול מיותר של הדיון.

דיון

בירור טענות הסף בטרם התבררה בקשת האישור

11. ההלכה מורה, כי ככלל, אין מקום לדון בבקשה לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית בנפרד מבקשת האישור עצמה, שהיא כשלעצמה בקשה מקדמית בהליך התובענה הייצוגית. לכלל זה חריגים. בעניין זה נפסק על ידי כב' השופטת חיות (כתוארה אז) ברע"א 5653/16 סרגון נטוורקס בע"מ נ' חזן (13.10.2016):

"הלכה היא כי, ככלל, אין מקום לדון בבקשה לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנפרד מבקשת האישור עצמה, למעט מקרים חריגים שבהם מועלית טענת הגנה אשר ניתן להכריע בה בקלות יחסית ואשר יש בה כדי לשמוט את הקרקע תחת בקשת האישור כולה (ראו: רע"א 2022/07 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' אר-און השקעות בע"מ, פסקה 6

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 66597-07-17 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

1 (13.8.2007); ע"א 6887/03 רזניק נ' ניר שיתופי אגודה ארצית שיתופית
2 להתיישבות עובדים, פסקה 5 (20.7.2010); רע"א 5154/08 קוסט פורר גבאי את
3 קסירר רו"ח נ' קדמי, פסקה 5 (2.4.2009); ת"צ 46065-09-14 בן חמו נ'
4 Facebook Inc. (10.6.2016)).

5
6 סבורתני כי בנסיבות העניין שלפני על פני הדברים ברור כי אין מקום לדון בתובענה. ביחס
7 למצב דברים כזה נפסק:

8 "הכלי הדיוני של סילוק על הסף נועד למקרים בהם ברור, על פני הדברים, כי
9 אין מקום לדון בתביעה שהוגשה".

10 רע"א 7096/11 קומס נ' רוזובסקי (28.08.2012).

11
12 בקשת אישור שהוגשה הגם שעילתה אינה נמנית על העניינים המפורטים בתוספת השנייה
13 לחוק תובענות ייצוגיות שהיא אף אינה כשירה להתברר במסגרת הייצוגית על פי הוראת חוק
14 מפורשת אחרת, הובאה כדוגמא למקרה בו חל החריג הצר לכלל אשר בגדרו ראוי לערוך דיון
15 בבקשה לסילוק בקשת האישור על הסף. בעניין זה בואר על ידי כב' השופט מלצר ברע"א
16 5154/08 קוסט פורר גבאי את קסירר רו"ח נ' עובדיה קדמי (02.04.2009):

17 "יש הגיון בסילוק אפשרי של הבקשה לאישור על הסף (ובהתאם – לעצם
18 עריכת הדיון בשאלה זו) רק "במקרים חריגים וקיצוניים שבהם ברור על פני
19 הדברים שאין בבקשה ולא כלום" (עניין רייכרט, שם). כאשר קריאה פשוטה
20 של הדברים, על פניהם, מלמדת לכאורה כי המדובר בבקשת סרק, ודיון בבקשה
21 לסילוקה של בקשת האישור על הסף הוא פשוט, מהיר ויכול להוביל למסקנה
22 ברורה וחד-משמעית, אזי יש בסיס לעריכת דיון כאמור. בהקשר זה נזכיר –
23 כדוגמאות בלבד – מספר מקרים לא ממצים: כאשר הבקשה לאישור הוגשה
24 על-ידי גורם המנוע מלהגיש בקשה לאישור תובענה כייצוגית, או שעל פניו
25 ברור כי אין לו עילת תביעה כנגד הנתבעים (סעיף 4(א) לחוק), או כאשר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

1 התובענה איננה מסוג העניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, או בהוראת

2 חוק מפורשת אחרת (סעיף 3 לחוק)". (ההדגשה אינה במקור ה.ע).

3
4 הטענה המרכזית בבקשת המשיבה לסילוק בקשת האישור על הסף היא כי אין היא מתאימה
5 להתברר במסגרת הייצוגית, משאינה נכללת בגדר העניינים שהחוק ייחד להליך זה. אבהיר
6 ואדגיש כי העובדות הנדרשות לבירור הסוגיה אינן שנויות במחלוקת בין הצדדים ואף
7 הבירור המשפטי הכרוך בבירורה אינו מסובך, ולפיכך ראיתי לנכון להתיר לצדדים להשמיע
8 את טענותיהם בעניין זה בכתב ובעל פה בשלב הטרומי, ועוד בטרם הוגשה תשובת המשיבה
9 לבקשת האישור לגופה.

10
11 12. אקדים ואומר כי המסקנה אליה הגעתי היא כי דין בקשת הסילוק להתקבל. להלן נימוקי:

12 סעיף 3 בחוק תובענות ייצוגיות קובע:

13 "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה או בעניין

14 שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית..."

15
16 בפרק ד' 2 לבקשת האישור פרטו המבקשים את טיעונם ביחס אפשרות לברר את התובענה
17 כייצוגית ולפרטי התוספת השנייה שלפיהם הוגשה בקשת אישור. נטען על ידי המבקשים כי
18 התובענה הוגשה בהתאם לפרטים 1 ו-9(1) לבקשת האישור הקובעים:

19 "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח,

20 בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו..."

21 9 (1) "תביעה בעילה לפי פרקים ד', ה', או ה' 1 לחוק שוויון לאנשים עם

22 מוגבלות".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

13. ביחס להתקיימות התנאים הקבועים בפרט 1 לתוספת השנייה טענו המבקשים בבקשת
האישור כי אין חולק על כי המשיבה היא "עוסק" כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן וכי המבקשת
היא לקוחת המשיבה, אשר קיבלה ממנה שירותי חינוך (סעיף 117 לבקשת האישור).

14. ביחס להתקיימות התנאים בפרט 9 (1) לתוספת השנייה טענו המבקשים בבקשת האישור
כך: בסעיפים 19 (ב) ו-19 (ג) שבפרק ה' לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות נקבע כי אדם עם
מוגבלות זכאי לנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי וכי אין להפלותו ואין לפגוע בזכותו
לנגישות; בסעיף 6 (א) 1 בפרק ג' לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות נקבע שבמימוש זכויות
ומתן שירותים לאדם עם מוגבלות יש להקפיד על כבוד האדם וחירותו והגנה על פרטיותו;
באשר המשיבה מספקת שירות ציבורי של חינוך, המבקשת זכאית לקבל את שירותי
המשיבה באופן נגיש ותוך שמירה על פרטיותה; ומכאן שמתקיים מבחן עמידת התובענה
בעילות התביעה הקבועות בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות.
אבחן להלן טענות אלה לפי סדרן:

פרט 1 לתוספת השנייה

15. מאגר המידע שממנו דלפו נתוני התלמידים והמורים מנוהל ומשמש את המשיבה אך ורק
להענקת שירותי חינוך חנם לילדים החולים על פי חוק חינוך חובה וחוק חינוך חנם לילדים
חולים. עובדה זו אינה שנויה במחלוקת בין הצדדים. יחסי המבקשת והמשיבה מתמצים אך
ורק בשירותים אלה אותם היא מקבלת מהמשיבה מכוח זכותה כחוק ללא תשלום כל
תמורה. המבקשים לא בחרו בקבלת השירותים מהמשיבה אשר נבחרה כמציע יחיד במכרז
משרד החינוך, והמשיבה מחויבת לתת את השירות למבקשת ולכל מי שמשרד החינוך יורה
לה לספק לו את השירות. איני סבורה כי ניתן לראות מערכת יחסים זו ולו אף בדוחק כיחסי
עוסק – לקוח. אפרט:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

16. פרט 1 בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות מפנה להגדרת עוסק שבחוק הגנת הצרכן, אשר בסעיף 1 בו מגדיר "עוסק" כ- "מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן". ביחס לשירותים המסופקים על ידי המדינה, אשר ככלל אף היא יכולה להיחשב כעוסק על פי סעיף 42 לחוק הגנת הצרכן הקובע: "לענין חוק זה דין המדינה כעוסק כדין כל עוסק אחר", קיימת אבחנה בין פעולות ציבוריות – שלטוניות שהיא מבצעת ובין פעולות מסחריות – "פרטיות" שהיא מבצעת כמו כל גוף פרטי אחר. רק ביחס לפעילותה המסחרית תוכר המדינה כ"עוסק" לצורך החלת הוראות חוק הגנת הצרכן על פעילותה. בעניין זה נפסק ברע"א 2701/97 מדינת ישראל נ' צ'רטוק, פ"ד נו (2) 876 (2002) מפי כב' הנשיא ברק (להלן: עניין צ'רטוק):

"יש להבחין בין פעולות מסחריות, "פרטיות" באופיין, שאותן מבצעת המדינה – כמו כל גוף פרטי אחר – ובין פעולות ציבוריות, שלטוניות, שאינן מסחריות. רק במקרים שבהם המדינה מבצעת פעילויות מסחריות שבהן לא ניתן להבדיל בינה ובין גוף מסחרי-פרטי אחר יהיה ניתן לראות בפעולותיה כ"דרך עיסוק", וממילא לראותה כ"עוסק", לצורך תחולתו של החוק."

דברים אלה יפים הן ביחס למדינה ואף ביחס לגופים פרטיים, ככל שהם מבצעים את הפעילות השלטונית של המדינה. אין בהיותם גופים פרטיים כדי לפגוע באופי השלטוני של פעילותם ובהשלכות סיווגם לצורך החלת הוראות חוק הגנת הצרכן על הפעילות, וכפועל יוצא מכך על האפשרות לתובעם במסגרת הייצוגית מכוח סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, כפי שנפסק בעניין צ'רטוק:

"עצם העובדה כי הפעולה השלטונית מבוצעת כאן על-ידי גוף פרטי, איננה גורעת מאופייה השלטוני בנסיבות המקרה..... העובדה כי המדינה החליטה כי גוף חיצוני יבצע פעילות זו איננה מעלה ואיננה מורידה בנסיבות העניין, שכן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

1 אין מדובר במקרה שבו פעילות המדינה היא עסקית והיא מבצעת אותה על-ידי
2 אחר מטעמה, או מקרה שבו גוף פרטי מבצע פעילות מסחרית במקום המדינה.
3 ראו בנוסף: סיני דויטש "תובענות ייצוגיות צרכניות – קשיים והצעות לפתרון"
4 מחקרי משפט כ' 299, 335-336 (2004); אביאל פלינט וחגי ויניצקי תובענות
5 ייצוגיות 567 (2017); ת.צ. (ת"א) 1254/08 דיקשטיין נ' העמותה לקידום מקצועי
6 חברתי של הפקידים (25.4.2010); ת.א. (חי') 1273/07 סובול נ' אוניברסיטת
7 חיפה (1.7.2009).

8
9 17. המכרז בו זכתה המשיבה, החוזה שנכרת עמה על ידי משרד החינוך, והשירותים הניתנים על
10 ידה למבקשת, נועדו לספק למבקשת שירותי לימוד וחינוך בחינם כחלק מקיום החובה
11 הציבורית – שלטונית של המדינה על פי דיני החינוך והמדיניות שמתווה הרשות בתחום זה.
12 בעקבות מצבה הרפואי של המבקשת ניתנים השירותים בביתה על פי חוק חינוך חינם לילדים
13 חולים.
14 תכליתם של חוקים אלה היא להבטיח את זכותה של המבקשת ואף את חובת המדינה והורי
15 המבקשת לאפשר למבקשת לקבל שירותי חינוך ולימוד. הפעילות המבוצעת על ידי המשיבה
16 להגשמת תכליות אלו היא בלב פעילותה השלטונית – ציבורית של המדינה והפועלים
17 מטעמה, כפי שנפסק בפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה בבג"ץ 4363/00 ועד פוריה עלית
18 נ' שר החינוך, פ"ד נו (4) 203, 226 (2002):

19 "בית הספר הינו בית ספר מוכר שאינו רשמי ומאוגד כתאגיד בתחום המשפט
20 הפרטי, עם זאת ניתן לו סמכויות מכוח דיני החינוך להעניק חינוך חובה
21 לתלמידים שהרשות הציבורית אחראית לספקו במסגרת הפונקציה השלטונית
22 שהיא ממלאה. התפקיד הכרוך בכך הוא בעל אופי ציבורי מובהק. הפעלת
23 הסמכויות בביצוע תפקיד זה נובעת מדיני החינוך ומהמדיניות שהרשות
24 המוסמכת מתווה מכוחם.."
25

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

18. המסקנה העולה מכך היא כי לא ניתן לתבוע את המדינה ולא את המשיבה בתובענה ייצוגית
מכוח פרט 1 לתוספת הראשונה בגין השירותים נשוא בקשת האישור, בהיעדר יחסי עוסק –
לקוח בין הצדדים ומשלא מדובר בעניין שבין העוסק והלקוח.
ביחס לפעילות שלטונית – ציבורית זו אין תוחלת ולא צורך להשלטת "כללי משחק" הוגנים
בין צרכן לעוסק ומניעת ניצול מעמדו הכלכלי העודף של העוסק להתעשרות שלא כדין על
חשבון הצרכן, שהיא תכליתו העיקרית של חוק הגנת הצרכן. ראו: ע"א 1977/97 **ברזני נ'**
בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נה (4) 584 (2001).
אעיר כי גם ניהול מאגר המידע לצורך מתן השירות היא חלק מפעילות שלטונית זו, בדומה
לקביעת הנשיא ברק בעניין צ'רטוק ביחס לגביית תשלום לצורך מתן שירותים להכשרת
נהגים שהמשיבים שם עתרו כנגדה, משלשיטתם מדובר באגרה הנגבית ללא הסמכה כדין,
שנפסק שהיא חלק מהשירות הציבורי של הכשרת הנהגים.
19. דוגמאות שהובאו על ידי המבקשת מפסקי דין בעניינים אחרים מבטאות את הצורך לבחון
כל מקרה לגופו ולנסיבותיו, כפי שנפסק בעניין צ'רטוק, אך אין בהן כדי ללמד גזירה שווה
לענייננו.
כך למשל, בעניין קופות החולים שב"כ המבקשים הרחיבו את טיעונם בעניין בישיבת קדם
המשפט שהתקיימה. אכן כנטען על ידי המבקשים, מקובל לראות את קופות החולים כגופים
דו-מהותיים עליהם מוחלות חובות המשפט המנהלי וזאת ביחס לעיקר פעילותן הנוגעת
למתן שירותי בריאות לציבור.
כך נפסק בעניין זה בבג"ץ 3933/11 **מכבי שירותי בריאות נ' שר הבריאות** (25.3.2014):
"אין חולק כי מכבי, בדומה ליתר קופות החולים, היא גוף דו-מהותי הכפוף
במידה כזו או אחרת לעקרונות המשפט המנהלי. הגדרתן של קופות החולים
כגופים דו-מהותיים נלמדת, בין השאר, מכך שהמחוקק הטיל עליהן משימה
לאומית חיונית של מתן שירותי הבריאות לתושבי המדינה..."

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

עם זאת, נמצא כי קופות החולים בדומה לגופים דו-מהותיים אחרים פועלות גם בתחומי
עיסוק נוספים שבהם פעילותן דומה לפעילותם של עוסקים בשוק תחרותי המתחרים על קהל
הלקוחות ופועלים כדי לרכוש את לבם ואת כיסם. ראו: תל"א (י-ם) 1459/09 ב' ק' נ' מכבי
שירותי בריאות (9.1.2012).

ביחס לתחומי פעילות נוספים אלה, יש לבחון בכל מקרה לגופו ולנסיבותיו האם יש לראות
בקופות החולים "עוסק" לפי חוק הגנת הצרכן. הדברים אינם חדשים וחלקים. בהערת אגב,
ובכפוף לקביעה כי מדובר בעניין המצריך עיון נוסף, הוער בפסק דינו של כב' השופט
גרוסקופף בת.צ (מחוזי-מרכז) 16584-10-11 פלג נ' פריגו פרמצבטיקה בע"מ (17.5.2015)
כי:

"היבט אחד של פעולות קופות החולים, אשר ברור בעיני כי הן כפופות בו
להוראות חוק הגנת הצרכן, הוא הפעלת בתי מרקחת למכירות תרופות. על פני
הדברים, פעילות זו אינה שונה במהותה מפעילות המבוצעת על ידי גורמים
פרטיים מסחריים, כגון בתי מרקחת הפרטיים ובתי המרקחת ברשתות
הפארם, וספק אם יש טעם טוב לאבחן ביניהם לעניין תחולת חוק הגנת הצרכן.
היבט אחר של פעולות בתי החולים, המעורר קושי משמעותי יותר, הוא מתן
שירותים רפואיים, לפחות כשהדבר נעשה במסגרת "סל הבריאות" (להבדיל,
אולי מטיפול הניתן במסגרת שב"ן) בעניין זה יש פנים לכאן ולכאן... כאמור,
הדברים אינם טעונים הכרעה בעניין שלפני. אותיר אותם לפיכך בצריך עיון.

בשונה מכך, בנסיבות העניין שלפני מתן שירותי חינוך על פי דיני החינוך הם בלבת הפעילות
השלטונית שחוק הגנת הצרכן אינו חל עליה ולא ניתן לפיכך להגיש בעניינה תובענה ייצוגית
על פי פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

פרט 9 (1) לתוספת השנייה

20. אבחן להלן האם התובענה היא בעילה לפי פרקים ד', ה', או ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, כנטען על ידי המבקשים.

לא מצאתי קשר בין העילות הקבועות בפרקים אלה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שענינם בתעסוקה, תחבורה ציבורית, ונגישות למקומות ולשירותים ציבוריים של אנשים עם מוגבלות, לעילת בקשת האישור, שעיקרה בטענות המבקשים בדבר הפרת חובות המשיבה על פי חוק הגנת הפרטיות. טיעונם של המבקשים כי התביעה היא בעילה לפי פרקים ד', ה', או ה' 1 לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות, שכן במימוש הזכות לנגישות יש להקפיד על פרטיותו של אדם עם מוגבלות, מאולץ ומוקשה ואין בידי לקבלו.

21. עולה מכל האמור לעיל כי עניינה של התובענה חורג מהעניינים הקבועים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, ואף לא נקבע בכל הוראת חוק מפורשת שניתן להגיש בעניינה תובענה ייצוגית, ולפיכך אין מנוס מהמסקנה כי לפי הוראת סעיף 3 לחוק תובענות ייצוגיות אין לבררה במסגרת הייצוגית.

העתירה לפסיקת פיצוי סטטוטורי

22. למעלה מן הצורך אציין בנוסף כי הסעדים הנתבעים בסעיפים 134 ו- 135 לבקשת האישור לפסיקת פיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק לפי סעיפים 29א(ב)(1) לחוק הגנת הפרטיות וסעיף 19א(ב) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, המגביל את הזכות לפסיקת פיצוי סטטוטורי אך להפרת הוראות מסוימות בחוק שאין התובענה נסמכת עליהן, אינם בני תביעה בהליך הייצוגי. אפרט:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע:

"בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים לדוגמה, וכן לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט תביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השניה, ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון".

מכאן שלא ניתן לפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים סטטוטוריים בתביעה על פי סעיף 29א' לחוק הגנת הפרטיות, שאינה תביעה כמפורט בפרט 9 לתוספת השנייה.

סעיף 19נא(ב) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובע:

"בית משפט רשאי לפסוק בשל עוולה לפי סעיף קטן (א) פיצויים בסכום שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, בלא הוכחת נזק, בשל עוולה –

(1) בניגוד להוראות סעיף 19 ורבות סעיף 19לה, ואולם לענין סעיף קטן (ז)(3) של סעיף 19לה, רק אם לא הוטל על הנתבע קנס כקבוע בסעיף הקטן האמור;

(2) בניגוד להוראה שנקבעה לפי סעיפים 19ט, 19יב, 19יז, 19כ, 19כט, 19לא, 19לג1, 19לג3, 19לד, 19לט, 19מ או לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה".

בקשת האישור שלפני אף אינה נוגעת לעוולות לפי הסעיפים המפורטים בסעיף 19נא(ב) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. מהמקובץ עולה כי הסעד המבוקש לפסיקת פיצוי סטטוטורי אינו בר תביעה בתובענה ייצוגית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-07-66597 ל (קטינה) ואח' נ' קדימה מדע-חינוך לחיים בע"מ (חל"צ)

הבקשה לאישור תובענת העובדים כייצוגית

23. קושי ניכר עולה גם ביחס לבקשת המבקשים לאישור תובענת המורים-עובדי המשיבה שפריטיהם דלפו על פי הנטען באירוע נפרד שאירע מספר חודשים לאחר האירוע הנוגע לתלמידים. למבקשת אין עילת תביעה אישית ביחס לתובענת העובדים; יחסי המשיבה עמם הם יחסי עובד – מעביד ולא יחסי עוסק – לקוח; תביעתם אינה כשירה להתברר במסגרת הייצוגית על פי התוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות; ואף ספק אם בית משפט זה הוא הערכאה המוסמכת לדון במחלוקת הנטושה, אם נטושה בינם לבין מעבידתם. לא ראיתי לנכון להכריע במחלוקת בין הצדדים בשאלת התיישנות התביעה.

התוצאה

24. לאור כל האמור לעיל אין מנוס מדחיית בקשת האישור על הסף, וכך הנני מורה. אין בתוצאה זו כדי לקבוע ממצאים ומסקנות לעניין תביעתה האישית של המבקשת. בעניין זה הצהיר ב"כ המשיבה בדיון שהתקיים כי המשיבה תהיה נכונה לבוא בדברים עם המבקשים ועם הורי התלמידים הנוספים ומצופה שכך יעשה. אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ה ניסן תשע"ח, 10 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.

רזס מרצה

הדס עובדיה, שופטת